

«Ό,τι είπα παραπάνω για το σίμαμα υψους ἀρ-
χούς έρχεται ο Έρμωναυς νά τ' αποδείξει με τή με-
τάφραση του Ίππόλυτου του Εύριπίδου. Διάλεξε να με-
ταφράσει εν' από τα καλύτερα έργα του τραγικού, που
περισσότερο από τους άλλους ήταν ανθρώπινος και ξε-
μαίρανε πιο πολύ από την παραδοχή. Δοκιμάζει ο
ποιητής— όπως κι ο ίδιος το λέει στον πρόλογό του
— από ποίθε πρέπει να γίνει η άφομοίωση με τους άρ-
χούς. Κ' επειδή ο Εύριπίδης είναι πιο ανθρώπινος,
φυσικά μπορεί να τονε νοιώσει πιο καλά η σημερινή Ρω-
μαϊκή ψυχή. Έρχεται πιο πολύ στη Ζωή. Για να
πιτύχει καλύτερα η δοκιμή του ξεφεύγει κάποτε από
το κείμενο και προσπαθεί να κάμει μερικά συναισθη-
ματα κ' ιδέες πιο σημερινά. Προτού ξεταχτεί καλά το
πράγμα, αν έχει δίκιο ή άδικο, δεν πρέπει να τον κα-
τηγορήσει κανείς γι' αυτό του το κάμωμα. Ξέρουμε
ότι κι άλλος ποιητής, Έλληνας τή γενιά, ο Ζάν Μω-
ρεάς— αν και στο Γαλλικό μετάφρασε— το ίδιο έκαμε.
Θύησε με μερικές αλλαγές να φέρει πιο σιμά μας «τη
Φυγένεια στην Αύλιδα» του ίδιου τραγικού. Είναι μια
θεωρία κι αυτή, που φαίνεται, ότι δε βρίσκεται μακριά
από την αλήθεια.

Η μετάφραση του Ίππόλυτου γίνηκεν άπανου στο
δρόμο που άνοιξεν η μεγαλόστομη τέχνη του Πάλλη.
Η πιο άγνή δημοτική γλώσσα ξεναζωντανεύει το άρ-
χατο κείμενο κι όλος ο θεϊκός χαρακτήρας του Ίπό-
λυτου και το πάθος της Φαίδρας συνεπαίρουν την ψυχή
μας, γιατί ζούμε μαζί τους την ώρα που άκούμε τα
λόγια τους, πράμα που δε μπορούμε να το πάθουμε
έμκα διαβάζουμε το άρχαιο κείμενο, όσο κι αν το κα-
ταλαβαίνουμε. Με την άρχαία γλώσσα μπαίνουν στη
μέση κ' οι αιδώνες που μας χωρίζουν από τη Ζωή των
τραγικών ανθρώπων. Με τη ζωντανή μας γλώσσα γί-
νεται το σιμάκιμο τω δυό μακροχωρισμένων καιρών.
Κάτι τέτοιο βλέπει κι ο Παλαμάς όταν φωνάζει: με-
ταφράζει τούς άρχαίους!

Είναι πιτυχημένη και σάλλα η μετάφραση; Δη-
λαδή ξεναζωντανεύει στο νέο καλούπι ίδια κι άπαράλ-
λαχτα οι ιδέες, ο τρόπος της όμιλίας, η όμορφιά του
στίχου και του μέτρου, έ λυρισμός του άρχαίου τραγι-
κού; Δεν είναι ανάγκη να παντήσω σ' αυτό. Άθρω-
πος που έχει μέσα του το ρυθμό, ποιητής, που έγραψε
συννέτα σαν την «Καλοσύνη» τις «Αττικές Θωρίες»
και τάλλα, τεχνίτης που νοιώθει την τέχνη, όπως
την ζηγχεί σε μερικά μέρη του πρόλογού του, δε θα
κατάπιανε τέτοια δουλιά αν δε μπορούσε και να τήνε
φέρει σε καλό τέλος, μήτε θα τύπωνε τη μετάφρασή

του, αν ήταν πρώτα ο ίδιος βέβαιος, ότι ο τραγικός
δε θα χάσει τίποτα από το ξεναφτιασίμα.

Δέ μπορώ να τελειώσω τα λίγα μου λόγια για το
βιβλίο καινούργιου συγγραφέα, που βγήκε μέσ' από
την Έλληνικότατη ψυχή του, χωρίς να είπω και
τούτη τη σκέψη μου. Ξαναγέννηση αληθινή άρχίζει
για τη Ρωμαϊκή φιλολογία και φυσικά και για τη
Ρωμαϊκή ψυχή. Φανερόνεται όλοθε στα γράμματα
νέα ζωή με πλάστρα δύναμη. Λογαριάστε τα βιβλία
που βγήκαν και γράφονται τώρα τελευταία και θα
ιδείτε άμέσως το μεγάλο ζύνημα. «Τά Ρεδα και
Μηλα» β' τόμος του Ψυχάρη κι ο «Νέος Ρομπινσώνα»
του που δημοσιεύεται στην ίδια τούτη φημερίδα· το
τελειωμα της μετάφρασης της Ίλιάδας από τον Πάλλη,
ή «Τριεύγενη» και τα «Γράμματα» του Παλαμά,
άλλα μεταφράσματα από άρχαιο, τα Δηγήματα και
τάβρα του Έρταλιώτη ο «Αρχαιολόγος» του Καρκαβί-
τσα που τυπώνεται τώρα, των νέων ποιητάδων τα τρα-
γούδια βγαλμένα από την ψυχή του έθνους, όπως τα
«Νανουρίσματα» του νέου ποιητή Κ. Σ. Γ. που δη-
μοσιεύτηκαν παλε σε τούτη, η την έφημερίδα, τα τραγού-
δια του. Περιγαλιότη κι άλλα, το γύρισμα στη λατρεία
του Σιλωμού, είναι σημάδια πως η ξεναγέννηση ζη-
τιείται μέσα στην ίδια τη δημιουργική δύναμη της
έθνικης μας ψυχής, ότι οι ζωντανοί διδάχου της φυλής
μας άρχισαν να ξετοπίζουν τους νερόβραστους άπόστο-
λους του ξετισμού και της ψευτιάς.

ΗΛΙΑΣ Π. ΒΟΥΤΙΕΡΙΑΝΣ

Δυό φίλοι περπατούσαν κοντά σ' ένα ποτάμι, ξάφια
στάθηκε ο ένας κ' είπε του άλλου·

- Τι βάζεις πως περπατούμε από τ' άλλο μέρος του ποταμού;
  - Χωρατεύεις;
  - Δεν χωρατεύω καθόλου; Στοιχηματίζεις ένα είκοσι πεντάρικο;
  - Άς είναι. Ποιος θ' άποφασίσει;
  - Ο πρώτος που άπαντήσουμε.
- Σε λίγο άπαντούν ένα χωριάτη, που δείχνοντάς του ο πρώτος φίλος τ' αντίκρυό μέρος του ποταμού του λέει.
- Μιά στιγμή, πατριώτη. Δεν είναι εκείνο αντίκρυ το ένα μέρος του ποταμού;
  - Ναι, γιατί;
  - Τίποτα. Και τούτο το άλλο;
  - Βέβαια. Κοροϊεύεις;
  - Όχι, όχι. Ήθελα να πληροφορηθώ. Και για τήν πληροφορία που μου έδωκες ο κυριος από δω θα σου δώσει ένα είκοσι πεντάρικο.

προδιορισθούν αι άποστάσεις των άπλανών άστέρων. Αι
τοιούται μεταθέσεις των άστέρων είναι δευτέρα άποδείξεις
της κίνησης της Γης. «Άς άφήσουμε ότι η άπρώτη άπό-
δειξη είναι η έλε για τη μεταβατική αλλά για την επε-
ριστροφική γύρω στον άξονά της κίνηση της Γης, ως άφή-
σουμε δηλ. τη σύγχυση που γίνεται στο μυαλό του άνα-
γνώστη από το άνακάτωμα των άποδείξεων, κι ως έρθουμε
κι πού θέλουμε. Καθένας θα νομίσει, και πολύ φυσικά,
ότι άφού έξηγήθηκε πριν και δικαιολογήθηκε η έτησια με-
ταβατική κ.τ.λ.» στο κομμάτι που βάλουμε γίνεται λόγος
για τις φαινομενικές μεταβολές των θέσεων... τήν άπόσταση
των 150 χιλ. τή δεύτερη άπόδειξη κ.τ.λ. Κι θα άλλο. Το
μέρος αυτό είναι το πρώτο και μόνο μέρος όπου μαθαίνει
ο άναγνώστης τήν έτησια μεταβατική καθώς και τή δεύ-
τερη άπόδειξη. Γίνεται λόγος και παρακίτω (σελ. 25 κι
όμπρος) για τήν έτησια μεταβατική αλλά εκεί πιά τήν
παίρουμε για γνωστή, και ζητάμε μόνο να έξηγήσουμε
μ' αυτήν πως γίνονται οι έποχες Θυμηθήτε τώσα πως πα-
ρουσιάζεται, πως εξετάζεται το ίδιο ζήτημα στο «Ήλιο-
φέγγαρο» και πείτε μου, στο θεό σας, αν δεν μπορεί να
κάνει να έβει τή διαφορά και με κλειστά τα μάτια. Και μή
νομιάστε, παρακαλώ, πως έτυχε για τήν έτησια μεταβα-
τική—σά να εΐτανε άσημαντο το ζήτημα—να τάχει κα-
λήτερα το «Ήλιοφέγγαρο» από τον «Ούρανο». Δόλου.
Η ίδια διαφορά ύπάρχει από την αρχή ως το τέλος, οε

κάθε ζήτημα κοινό στα δυό βιβλία. Κι αν ήθελε κανείς να
παραστήσει άλλως αυτή τή διαφορά, έάλεγε ότι ο «Ού-
ρανος» έγράφη εις γλώσσαν έπίσης άπέχονταν της τε
άρχαϊούτης και της λεγομένης δημόδους, και δι' άναγνώ-
στιας έπίσης άπέχοντας του τε λαού και των λεγομένων
παιδευμένων.»
Έλείνο που λέγαμε παραπάνω, για τή μέθοδο των
λαϊκών βιβλίων, ότι δηλ. δεν πρέπει να είναι κουτσουρα-
μένα, σύντομα δηλ. βιβλία έπιστημονικά, γιατί άλλως θα
μιλήσει κανείς στον έπιστήμονα κι άλλως στον άπλο τον
άνθρωπο, γιατί ο πρώτος από το σχολιό, τή μελέτη, από
την έπιστημονική τέλος πάντων μόρφωση έχει στη συνέ-
δητή του ά φ ο μ ο ι ω τ ι κ ο υ ς (όπως λέει η ψυχολογία)
κ ύ λ ο υ ς π α ρ α σ τ ά σ ε ω ν που εαν τους έχει ο άλ-
λος, αυτό λοιπόν το βρούμε στον «Ούρανο» — από τήν
ανάποδη.
Πού η μέθοδο του «Ήλιοφέγγαρου» όπου κάθε τι στη-
ρίζεται στην π α ρ α τ ή ρ η σ η, στο π ε ρ α μ α, — πεί-
ραμα και παρατήρηση κατορθωτά για τον καθένα— όπου
με παραδείγματα παρμένα από τήν καθημερινή ζωή τω-
τίζονται και γίνονται όσο το δυνατό πιο εύκολόνητα τα
πράγματα;
Άμέσως ύστερ' από το κομμάτι «εΟύρανο» που δια-
βάσατε και που τελειωνε με τή δεύτερη άπόδειξη, έργον-
ται σαν κύματα άπανωτά που σε τυφλώνουν όχτώ άλλες

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΣΑΡΠΗΔΟΥ
— ΑΠΟ ΤΟ Π ΤΗΣ ΙΛΙΑΔΑΣ —

Μά άμα τότε είδε ο Σαρπηδός τους άφασκιου
[συντρόφους
π' άπ' τ' άντρωμένον θάλακταν Πατρόκλου το
κοντάρι,
γυρνάει με λόγια άγγιχτικά και σκυύζει στους
[Λυκίωτες
«Παιδιά, που φέδεγετε; Ντω πής! Σταθήτε, όρέ,
[με θάρρος.
«τι έγω σ' άφτόν θα βγώ μπροστά τον άντρα, για
[να μάθω
«πώς είναι άφτός που μας νικά κι έκανε τόσο θρήνος
γιατι πολλών μας έθαγε και δυνατών το μάτι.»
Είπε, και χάμου πήδηξε με τ' άρματα άπ' τ'

[άμαξι,
πήδηξε κι' όξω ο Πατρόκλος άμα άντικρυ τον είδε.
Κι'εί διό, όπως διό ναντζόμυται άπτοι καρφονυχάτοι
μ' άγριες στριγγίδες ξεσκίζονται σε σύρραχο βουνήσο.
έτσι κι'άφτοι στριγγίζοντας να φαγωθούν χοιμούνε.
Και σαν τους είδε, πόνεσε μέσα η καρδιά του Δία,
κι'έφτύς της Ήρας λάλησε διό φτερωμένα λόγια·
«Όχου, γραφέτ' ναί ο Σαρπηδός— θνητός που κά-
[λια άπ' όλους
«λατρέδω έγω— να μου σφαχτεί άπ' του Πατρόκλου
[χέρι.
«Και συλλογιόμαι, κι'η καρδιά διπλόγωνα με έβρνε.
«σώτες μου λέει πως έρπαξ' τον άπ' τή σφαγή και
[σού' τον,
«και πότες, τώρα πιά δε σφαχτεί άπ' του Πατρό-
[κλου τ' όπλο.»

Τότες του λέει η δέσποινα η μαρμαρόλαιμη Ήρα·
«Μά αλήθεια τώρα άφτό το λές, γιε σεβαστέ του
[Κρόνου

«Άντρα θνητόνε, από καιρό σμαδεφτό της μοίρας,
«έθες πάλι άπ' τον κακόκραχο να λειτερώσεις χάρο;
«Κάν' το· μόν δαι οι άλλοι έμεις θεοί δε συφώναμε.
«Τώρα ένα λόγο θα σου πώ και πρόσεξε ν' άκούσεις.
«Αν πās άφτόν και σπίτι του τον στείλεις ζωντανόνε,
«τότ' ίσως κι' άλλος μας θεός γυρέψει, συλλογίσου,
«να β'άλει άπ' τή σκληρή σφαγή παιδί του άγα-
[σημένο,
«τι γίρω άπ' το τρανό καστρι της Τροίας πολεμούνε
«κι' άλλων πολλά παιδιά θεών που θα σκυλιάσουν
[δλοι.
«Μά δ σου ναί ακριβαγάπητος και σ' τον θρηνούν
[τα σπλάχνα.
«τώρα άφισ' τον να σκοτωθεί άπ' του Πατρόκλου χέρι,
«αμά όταν άνάσα και ζωή πιά τον άΐδου, στείλει
«από θάνατο και το βαθύ τον Ύπνο νάν τον πάρου,
«ός νάν τον πάνε στής πλατιάς μέσ' στα χωριά
[Λυκίας.

άπόδειξης για τήν κίνηση της Γης, τήν έτησια μεταβα-
τική και τήν περιστροφική, άποδείξεις η μια χειρότερη
άπ' τήν άλλη. Ορίστε μερικές. «Η Γη είναι πεπισμένη εις
τους πολους κ' έξωγκωμένη εις τον ίσημερινόν κίκριθώ,
όπως έπρεπε να ήτο έεκα της ήμερησίας περιστροφικής
κίνησης της.» Καλά θα εΐτανε να ήξερε ο καθένας ότι ένε-
κα της ήμερησίας περιστροφικής η Γη έπρεπε να ήτο πεπι-
σμένη κ.τ.λ. όπως έφέρει ότι το άλατι είναι άρμυρ και ταμ-
πέλητες οι παπάδες. Τότε όμως έχτες από τήν άστρονομία
του Flammarion θα εΐτανε λαϊκό βιβλίο και του Fay η
άστρονομία. «Διά τον αυτόν λόγον (τήν ήμερησίαν περι-
στροφικήν δηλ.) το μήκος έκκρεμοϋς του όποιου αι κυμάν-
σε: διαρκούν εν δευτερόλεπτον, είναι μικρότερον εις τον
ισημερινόν και μεγαλύτερον εις τας Άθήνας!!!» Έτσι
μιλούνε μόνο θεολόγοι σε θεολόγους για τήν «έλαση, τήν
άρχή του κακού, και τή διπλή εκπόρευση». Τι κατάλαβε,
τί έμαθε, τί κέρδισε άπ' αυτά ο άναγνώστης; Άπολύτως
τίποτα. Ποιος ο λόγος λοιπόν των όχτώ άποδείξεων; Για
να τά χάσει ο άναγνώστης βλέποντας τάκατανήχτα κι
άκαταμέτρητα έπιχειρήματα της Άστρονομίας, η για να-
χουμε στρογγυλό αριθμό άποδείξεων—όχι-ώ αυτές και δυό
οι πρώτες, δεκα; Για τήν «ήμερησία περιστροφική» εΐταν
άρκετή η πρώτη άδειξη. Κ' έπί τέλος, αν καλά και
σώνει θέλαμε να πούμε στον άναγνώστη μας, ότι κι άλ-
λιως άποδείχεται η ήμερησία κ.τ.λ, χωρίς να άραδιά-

«δου ξαδέρφοι κι' αδέρφοι με μνήμα και με στήλη
«βάν τόν στολίδου» τὶ πρεσβίῳ ἀπ' ἑναι τῶν
[νεκρῶνε.]
Εἶπε· καὶ τῶν θεῶν κ' ἀντρέψῳ τὴν ἄκουσε ὁ
[πατέρας.
Καὶ ματωμένες ἔδρευε κατὰ τὴ γῆς ψυχάλας
τιμῶντας τὸν καλὸ τῆ γῆ, ποῦταν στίε Τριῖς τοῦς
[κέρπους
νάν τοῦ σφαχτεῖ ἀπ' τὸν Πάτροκλο· ἀλάργε ἀπ' τὴν
[πατρίδα
Κι' ἔκεινοι οἱ διῶ σα ζῆγῶσαν μὲ τ' ἄρματα στὰ χέρια,
τότ' ὁ ἀφέντης Πάτροκλος τὸν κοσμοζακουσμένο
Θρασύδῆμο, πού παραγιῶς τοῦ Σαρπηδοῦ 'ταν ἄξιος,
χτυπαίε στὴ ρίζα τῆς κοιλιῆς καὶ τὴ ζωὴ τοῦ κόφτει·
Κι' ὁ Σαρπηδὸς μὲ τὸ λαμπρὸ κοντάρι δὲν τὸν ἵδρε
κατόπι ὀρμῶντας, καὶ ζαρεῖ δεξιά στὸν ὄμο τ' ἀπὶ
τ' ἀποξινό, τὸν Πηδάσο, πού μ' ὄγκραε ξεψυχῶντας,
κι' ἔπεσε χάμου βροντερὰ καὶ πέταξε ἡ ψυχὴ τοῦ
Χάρισαν τ' ἄλλα διῶ—ὁ ζυγὸς τοῦς ἔτριξε—τὰ γέμια
μπερδέφτικαν, τί κι ἵσωνταν τ' ἄποξινό στίς σκόνες.
Σ' ἀπὸ ὄμο βροῖκε ἔφ' ἄγιε γιαιτρίν ὁ ἄξιος' Ἀφτομέδος·
δὲν τὰχασε, μόν σέρνοντας ἀπ' τὸ παχὺ μερὶ τοῦ
τὴν κάμα, τρέχει τὰ λωυριά καὶ κοβει τοῦ Πηδάσο,·
κι' ἔτσι τ' ἀλόγατα ἐσίωξαν καὶ μπῆκαν στὰ λωυριά
[τις.

Ξανά τότ' ὄρμησαν οἱ διῶ μ' ἀμάχη ψυχολύα.
Κι' ὁ Σαρπηδὸς ἀστόχησε μὲ τὸ λαμπρὸ ὄπλο πάλι,
τὴ ἡ μύτη ἀπάνου πέρασε ἀπ' τὸ ζερβὺ τὸν ὄμο
δίχως νὰ βρεῖ. Κατόπι ὄρμη μὲ τὸ χαλκὸ ὁ Πάτροκλος
πού ἐστὶ τοῦ κάκου τ' ὄπλο τοῦ δὲν πῆδησε ἀπ' τὸ
[χέρι,
μὸν μπῆκε ἐκεῖ πού τὴν καρδιά τὴν κλιβῶν τὰ
[σπλάχνα γύρω.
Σὰν ἔλατο ἡ βελανιδιά σωριάστηκε ἡ δὴ λέβηκα
χοντροῦ, πού κόβει ὁ μύστορνε σὶτὰ ὄρη μὲ τοικοῦρι
νιοτρόχιστο ἐτοιμάζοντας τῶν καρδιῶν ἐξὸλα·
ἐστὶ στρωμένος κατὰ γῆς ὅ' αἴτια μπροστὰ κ' ἀμάξι
μούγκριζε νυχουθῆγγοντας τὸ ματωμένο χῶμα.
Τότ' ὁ λεβέντης Πάτροκλος τὶ βάζει τὸ ποδάρι
στὰ στήθια ἀπάνου, κι' ἔσυρε τὸ χαλκιωμένο φράξο
ἀπ' τὸ κορμὶ καὶ βγῆκε ἐφ' ἄγιε στόκος μαζὺ καὶ
[σπλάχνα.
Δὲ στέκουν τότες, μὸν σκορποῦν κ' οἱ δυνατόι
[δυνατώτες
δλοῖ, σὰν εἶδαν κ' ἔπεσε στὴ μάχη ὁ βασιλιάς τοῦς·
κι' ἄρποῦν τὰ ὄπλα οἱ Δαναοὶ ἀπ' τοῦ νεκροῦ τῶς
[ὄμους
ἀχτιδοβόλα χάλκινα, πού ὅ' ἔνα διῶ συντρόφους
τὰ ἔωκε τοῦ Μενόιπν ὁ γιδὸς νὰν τῶσ τὰ πᾶν στὰ πλοῖα.

ΑΛΕΞ. ΠΑΛΛΑΣ

Γιάνκος. Πατέρα, ἐγὼ μπορῶ νὰ κάνω κάτι πού δὲν
μπορεῖς ἐσύ.
Πατέρας. Τί; Γιὰ νὰ δοῦμε;
Γιάνκος. Νὰ μεγαλώσω.

σοῦμε ἓνα σωρὸ λόγια ἀκατανόητα γι' αὐτόν, θὰ περιτρι-
ζῶμαστε νὰ τοῦ ποῦμε τόσο μόνον, ὅτι ὑπάρχουν κι ἄλλοι
τρόποι, γιὰ νὰ ποδαραθεῖ ἡ «ἡμερησία περιστροφικὴ» καὶ
νὰ ποστομῶθῃ καθε Μακράκης καὶ Κοντάκης, χρειάζεται
ὁμως, γιὰ νὰ τοῦς καθοριστοῦ κανεῖς, νὰ ἔχει λίγη φυσ-
ικὴ καὶ μηχανικὴ—καὶ γι' αὐτὸ τοῦς ἀφίνουμε. Ἀλλὰ,
εἰποι τις ἄν, δὲν πειράζει δὲ καὶ τόσο πολὺ, ἄν δὲν εἶ-
ναι γιὰ τὸν καθένα οἱ ὄχτῶ ἀπόδειξες. Ἄν δὲν τις κατα-
λάβει ὁ ἄπλος ὁ ἄνθρωπος—ὁ λαδὸς—ἀς τις παραλείψῃ· θὰ
τις καταλάβουν ὁμως ἄνθρωποι ἀναπτυγμένοι. Καὶ δὲν
εἶναι ἀπεναντίας προτέρημα τοῦ βιβλίου νὰ εἶαι μεγαλῆ-
τερο τὸν κύκλο τῶν ἀναγνοσῶν του, καὶ τὸ βρῖσκεις καπὸ
πρῶμα, νὰ εἶναι χρῆσιμο σὲ περισσότερο κόσμον, νὰ μπο-
ρεῖ ὁ καθένας κάποια ὠφέλεια νὰ βγάξῃ, κ' ἐπειδὴ μὲ τὴ
μύτη ἀκούμε τις μυρουδιῆς, πιστεύεις ὅτι κάνουν ἀσκῆμα
οἱ γέροι, οἱ κοντόθωροι, καὶ μερικοὶ κοντόμυαλοὶ νταν-
τῆδες νὰ στερεώνουσι σ' αὐτὴ τὰ ματογιάλια τοῦς;

Πρῶτα πρῶτα ἐστὶ γενικὰ πού εἶναι γραμμένες οἱ ὄχ-
τῶ αὐτὲς ἀπόδειξες δὲν εἶναι νὰ τις διαβάσῃ καὶ νὰ ὤφε-
ληθεῖ κανεῖς, οὔτεδ ἄναγνώστης ἀὸ ἐξίσου ἀπέχων κ.τ.λ.»
Γιατὶ ἄν αὐτὸς εἶναι σὲ θέση νὰ καταλάβῃ, ἀς ποῦμε τὴν
ἐξήγη ἀπόδειξη, πού λέει γιὰ τὸ ἀμῆκος τῆς ἐκκρεμοῦς·
πάλι τίποτα δὲν θὰ καταλάβῃ ἄν δὲ τοῦ πεῖς πρῶτα δυὸ
λόγια γιὰ τὸ «ἔντατη» τοῦς νόμους τῶν κλιμῶσεων τοῦς
τὴν «ἐπιτάγωση τῆς βαρύτητος» τῆ σχέση τῆς μὲ τὴν

Ο „ΝΟΥΜΑΣ“
ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ

Η ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΤΟΥ ΕΙΝΑΙ :
Γιὰ τὴν Ἑλλάδα Δρ. 10.—Γιὰ τὸ Ἐξο-
τερικὸ φρ. 10
10 λεπτὰ τὸ κάθε φύλλο λεπτὰ 10

ΠΟΥΛΙΕΤΑΙ : Στὰ κδόκια τῆς Πλατείας
Συντάγματος, Ὀμονοίας, Ὑπουργείου Ο
κονομικῶν, Σταθμοῦ Τροχιδορόμου (Ὁ
φθαλμιατροῦ) Σταθμοῦ Ὑπογείου Σιδηρο-
δρομοῦ (Ὀμόνοια) στὸ καπνοπωλεῖο Σαρρῆ
(Πλατεία Στουρνάρα, Ἐξάρχεια) καὶ στὸ
βιβλιοπωλεῖο «Ἐστίας» Γ. Κολάρου.

Ἡ συνδρομὴ τοῦ πληρῶνεται μπροστὰ
κ' εἶναι γιὰ ἓνα χρόνο πάντοτε.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ
ΚΑΙ
ΠΡΑΓΜΑΤΑ
ΕΝΑ ΠΡΩΙ

δυὸ τρεῖς πατριῶτες τ' ἀποφάσισαν ἀπρομε-
λετήτως καὶ ἐν βρασμῷ πατριωτικῆς ὄρμης·
νὰ κάσουν μνημόσυνο στὸν Παλαιολόγο. Κα-
νένας δὲν τοῦς ἐμπόδισε, καὶ τόκαναν ἠῆγαν
μερικοὶ στὸ Νεκροταφεῖο, στήθηκαν γύρω σ'
ἓνα δίσκο μὲ κόλλυθα, δάκρυσαν—τὸ ξέρετε
δὲ πόσο φτηνὰ εἶναι τὰ πατριωτικὰ δάκρυα!
—παρακάλεσαν τὸν Ὑψιστο ν' ἀναπάσῃ τὴν
ψυχὴν του, κ' ἐγύρισαν σπίτια τοῦς μὲ τὴ
συνειδησὴ ἀναπνεύση πὼς ξεπλήρωσαν ἓνα
μεγάλον καθῆκον γιὰ τὴν Πατρίδα τοῦς.

Ὁρῶσα δ' αὐτὰ καὶ ἀρμονικώτατα. Ποῖος
τ' ἀρνιέται; Νὰ βουδισθοῦν ἐκεῖνοι πού θέ-
λουν νὰ ποῦν πὼς τέτοια πράγματα ὀδν πρέπει
νὰ γίνονται καὶ πού τολμοῦνε, οἱ προδότες,
τέτοια σοβαρότητα ἔργα νὰ τὰ λένε μισκαπα-
λῆκια! Νὰ βουδισθοῦν! Μάλιστα! Ἀκοῦτε κεῖ

ἀπεριστροφή τῆς γῆς» κι ἄλλα τέτοια, δηλ. ἄν δὲν γρά-
ψεις βιβλίο ὄχι πιὰ γιὰ τὸ λαὸ, ἀλλὰ γι' ἄλλον, ὄρισμένο
πάντοτε, κύκλο ἀναγνοσῶν. Ἐπειτα εἶναι λάθος, ἀποτέ-
λεσμα κι αὐτὸ τῆς ἀπροσέχεις μας πού μᾶς κοπνίει κάθε
τόσο ὁ κ. Ψυχάρης, νὰ νομίζουμε πὼς δὲν πειράζει, ἄν
φορτώνουμε ἓνα βιβλίο μὲ πρᾶγματα ὄχι ἄνάλογα καὶ ταί-
ριαστὰ μὲ τὴν ἀνάπτυξη, μὲ τίς γνώσεις τῶν ἀνθρώπων
πού ζητᾶμε νὰ τὸ διαβάσουν, εἴτε γιὰ νὰ φανοῦμε σοφοί,
εἴτε γιὰ νὰ τὸ κάνουμε τέλειον—κατὰ τὴν ιδέα μας—,
καθὼς δὲ τὸ βλέπει κανεῖς μὲ τὰ διδαχτικὰ μας τὰ βιβλία,
ὅπου ἓνα σωρὸ περιττὰ πρᾶγματα γράφονται μόνον καὶ μόνον
γιὰ νὰ δείξῃ τὴν σοφία τοῦ ὁ συγγραφέας. Ἀποσῆ κι ἀπρο-
σεξία νὰ νομίζουμε, πὼς εἶναι τὸ ἴδιον ἓνα βιβλίο πού τᾶ-
χει ὅλα σύμμετρα κι ἁρμονικὰ μὲ τὴν ἀνάπτυξη τοῦ ἀνα-
γνώστη του, ὅπου ὁ ἀναγνώστης δὲν παραλείπει τίποτα,
πού τὸ διαβάσει ὄλο, ἀλλὰ μέρη εὐκολώτερα κι ἄλλα δυ-
σκολώτερα καταλαβαίνοντας, κ' ἓνα βιβλίο ἀπὸ τὴν ἄλλη,
πού ἀναγκάζεται ὁ ἀναγνώστης στὸ διάβασμα νὰ πηδᾷ
ἀφήνοντας κεφάλαια καὶ παραγράφους, ἐπειδὴ βρῖσκει πρᾶ-
γματα πού τοῦ εἶναι ἀδύνατο ἀπὸ τὴν ἀνάπτυξη του, ἀπ'
ὅσα εἶναι φυσικὸ νὰ ξέρει ἢ σωστότερα νὰ μὴν ξερεῖ, νὰ τὰ
καταλάβῃ. Τὸ πρῶτον βιβλίο τὸν ἱκανοποιεῖ καὶ τὸν εὐχα-
ριστεῖ, ἐνὼ τὸ ἄλλο ὄχι μόνον δὲν τὸν εὐχαριστεῖ, ἀλλὰ καὶ
τόνε συνηθίζει στὸ μπόστικο διάβασμα.

Τὶ λέτε; Μιά φορὰ πού ἀρχίσαμε τὸ ταξίδι τὸ ὄρ-

νὰ σαλιαρίζουν πὼς τὸ μνημόσυνο στὸν Πα-
λαιολόγο ἢ ἔπρεπε νὰ γίνῃ ἠανελλάνιο, ἐπι-
δελτικώτατο, μεγαλοπρεπέστατο, ἢ νὰ μὴ γί-
νῃ καθόλου!
Δὲν ντρέπονται καὶ λιγάκι νὰ ξεστομίζουσιν
τέτοιες ἀνοησίες; Δικαίωμα τῶν πατριῶτῶν
εἶναι νὰ κάνουν μνημόσυνο σήμερον στὸν Πα-
λαιολόγο, ἄβριο στὸ Κόδρω καὶ μεθαύριο στὸν
Ἀχιλλᾶα ἢ στὸν Ἀΐωνα. Ποῖος θὰ τοῦς ἐμ-
ποδίσῃ; Ἡ λογικὴ; Μὰ ποῦ νὰ τρέξουν νὰ
τὴν βροῦνε τὴν κυρὰ αὐτῆ, πού ἀπὸ χρόνια
καὶ ζαμίγια τώρα μᾶς ἀφήσε γιὰ χωρὶς νὰ
μᾶς ἀφήσῃ καὶ τὸ κατατόπι τῆς; Μήπως εἶ-
χατε τὴν ἀπαίτηση νὰ τοῦς ἐμποδίσῃ ἡ Κυ-
βέρνησις; Καλῆ, τί εἶν' αὐτὰ πού λέτε; Ἀλ-
λ' ἔννοια δὲν ἔχει ἡ Κυβέρνησις παρὰ νὰ χά-
νεται μὲ ψιλολογήματα.
Ἐδῶ στὸν τόπο μας ὁ καθένας εἶναι δεύ-
τερος νὰ κάνῃ τὸ κέφι του.
Θέλει κάνει μνημόσυνο στὸν Παλαιολόγο,
θέλει κάνει καὶ πόλεμο. Κανενοῦς λογαρια-
σμοῦ δὲν θὰ δώσῃ, ἀφοῦ κανένας δὲν θὰ τοῦ
ζητήσῃ λογαριασμό. Ἐλευθέρη Κέρκυρα, σοῦ
λέει ἄλλος. Τί νὰ κάθῃσαι νὰ πανκεφαλᾷς
γιὰ κάθε ψυλλοπήθημα;

ΔΙΑΒΑΣΑΤΕ

τὴν «Πρωῖα» τῆς περαμένης Περρασκευῆς, 28 τοῦ
Μαῖ; Ὄχι; Μὰ τότε, βλογημένοι, χάσατε ἓνα γλέντι
περίφημο. Ὁ Πάτερ-Μιστριώτης σχολιάζοντας τις ἀ-
νοησίες τοῦ «Ἐμπρῆς» γιὰ τὸ δίσκο πού κατᾷγειλε
στὸ Νεκροταφεῖο τὴν καθολικὴ καὶ «ἀνθελληνικὴ»
προπαγάνδα τῆς Πόλης (θυμηθῆτε κείνα πού γράφηκε
στὸ 97 φύλλο γιὰ τοῦς φιλελλήνες φάρους τοῦ Κον-
τοσκάλι), λέει τοῦ κόσμου τις ἀνοησίες, ἀναμασσώντας
τις ἀγαπημένες του προδοσίας καὶ τοῦς ἄλλους ἐχε-
ρένιους φαπλαταρισμούς του.

Ὁ Πάτερ-Μιστριώτης, στὸ περίφημο αὐτὸ ἀρθρο του
μιλάει καὶ γιὰ τὸ «Νουμάς»... Ἀλλὰ πούον ἔρχε γι
ἔννοια (ὁ δίσκος δηλ.) δημοσιογραφικὸν ὄργανον, ὅπου
ἐξουρηστεῖ τὴν προπαγάνδαν; Ἰσως ἢδύναντό τις νὰ
ἔπιδη εἰς τὴν «Νουμάν». Ἐπειδὴ ὁμως ἡ ἐφημερίς
αὐτὴ δὲν ἀναγινώσεται ὑπὸ τοῦ ἑλληνικοῦ
λαοῦ, πιθανώτερον πιστεύεται, ὅτι ἐνεδεικνύετο ἐφημερίς
τις (ἡ «Ἐστία»), ἣτις γράφεται ὑπὸ τὰς ἐμπνεύσεις
καθηγητοῦ τινος τοῦ Πανεπιστημίου κτλ...

Τὴν πετριά τοῦ ὁ ἄνθρωπος. Ὄχι γιὰ τὸ «Νου-
μάς», πού μπορεί νὰ μὴ διαβάζεται ὑπὸ τοῦ δεληγιαν-
νικοῦ λαοῦ, πού διαβαζει τὴν «Πρωῖα» καὶ τὸν ἐξυ-
μνεῖ γιὰ σὸ φὸ καθ' ἡγήτη, μὰ γιὰ τὴν «Ἐστία» πού
θαρεῖ (μπορεῖ καὶ νὰ μὴ τὸ θαρροῖ, μὰ νὰ τὸ λέη

ν οῦ δὲ θάτανε καλὸ νὰ μὴν τῆρῶμεν ἔτσι στὴ μέση
χωρὶς νὰ ἴδουμε καμπόσα ἀπὸ τὰ θαυμάσια πρᾶγματα
πού τονε στολίζουν, χωρὶς νὰ φτάουμ' ἐπαγωγικὰ καὶ νὰ-
νακαλύψουμε δευτέρου Νεούτωνος ὄχι τὸν νόμον τῆς ἔξεως,
ὅστις εἶναι τὰ οὐράνια σώματα ἀλλὰ τὸ πνεῦμα ὅπου
διέπει τὸ βιβλίον, πνεῦμα ἥκιστα μεθοδικὸν καὶ μορφωτι-
κόν; Ἐκτυλίζετε, ὦ Νύκτες, τὰς σελίδας τοῦ βιβλίου
τ' Οὐρανοῦ» (σελ. 35) καὶ αἴε, ὅσοι δὲ βρῖσκετε σωστὴ τὴ
λέξη ζετυλίγω γιὰ τις σελίδες τῶν βιβλίων, εὐ φ α μ ε ἴ τ ε
καὶ συλλογισθῆτε ὅτι στοῦ Εὐριπίδῃ τὴν ἐποχὴ τὰ βιβλία
ἀπὸ πάπορο φρεϊασμένα εἶχαν σχῆμα κυλινδρικὸν καὶ γιὰ
νὰ τὰ διαβάσουν τὰ ζετυλίγαν. Ἐκτυλίζετε λοιπὸν τὰς σε-
λίδων τοῦ βιβλίου τ' Οὐρανοῦ καὶ σὲ φτασετε τῆ σελίδᾳ 44
σταματήστε: Ὁ μέγιστος ἀριθμὸς κηλίτων παρατηρεῖται,
ἀνὰ ἔνδεκα περίπου ἔτη... Ἐτὸ περιεργον εἶναι ὅτι καὶ ὁ
γῆινος μαγνητισμὸς καὶ τὸ πολικὸν σῆμα ἔχουν περιοδικό-
τητα, ἀντιστοιχοῦσαν ἀκριβῶς πρὸς τὴν τῶν ἡλιακῶν κη-
λίδων. Δὲν εἶναι ὁμως πολὺ πιὸ περίεργον νὰ συναντᾷ
κανεῖς τέτοια πρᾶγματα εἰς βιβλίο γραμμένο γιὰ τὸ λαὸ,
γιὰ τὸν πολὺ τὸν κόσμο; Ἄς τυλίζουμε τώρα τὸ βιβλίο·
ὄχι ὁμως ὄλο. Ἄς σταθούμε στὴ σελίᾳ 15. «Ὅταν θέλω
νὰ σπ ο υ δ ἄ σ ω ἔν μνημεῖον, τὸν Παρθενῶνα, τοποθε-
τοῦμαι εἰς τρόπον ὥστε νὰ βλέπω τὸ σύνολον φωτιζόμενον
καταλλῆλως· δὲν φαντάζομαι ὅτι ἐπισκεπτόμενος τὰ ὑπέ-
γεια θὰ ἔνοιήσω τὸ μεγαλεῖον καὶ τὸ κάλλος τοῦ μνημεῖ-